

ข้อกำหนด เรื่อง บัญชียาอ้างอิง (Drug Catalog)

สำนักงานกลางสารสนเทศบริการสุขภาพ (สภส.)

1. ที่มาและการจัดทำบัญชีรายการยาอ้างอิง

บัญชีรายการยาอ้างอิง (Drug Catalog) เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเบิกจ่าย เพื่อช่วยในการเป็นข้อมูลอ้างอิงให้กับการทำธุรกรรมแต่ละครั้ง ทำให้การเบิกจ่ายเกิดความสะดวกและถูกต้องแก่ทั้งฝ่ายโรงพยาบาลและฝ่ายผู้ตรวจสอบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์กับธุรกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาของทางโรงพยาบาลได้ทั้งหมด จึงถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับการเบิกจ่ายในปัจจุบัน

การจัดทำบัญชียาอ้างอิงนั้น โดยหลักแล้วจะใช้ข้อมูลยาของทางโรงพยาบาล ซึ่งเป็น Master file เข้ามาสู่โครงสร้างบัญชียาอ้างอิงของ สภส. ซึ่งเป็นรูปแบบตาราง โดยซึ่งจะมีฟิลด์ต่าง ๆ ดังนี้

- HospDrugCode** รหัสยาที่ รพ. กำหนด (local drug code/id)
เป็นรหัสยาที่ รพ. ใช้ในระบบสารสนเทศของ รพ. โดยอ้างอิงได้ถึงระดับชื่อทางการค้า ร่วมกับ รูปแบบยา(dose form), ความแรง (strength) และ ขนาดบรรจุ (content) ตลอดจนวิธีการจ่ายหรือเตรียมยาแบบเฉพาะ(ถ้ามี) ของรายการยานั้น
- ProductCat** ประเภทยาและเวชภัณฑ์
รหัส 1 – 7 ระบุประเภทยาและเวชภัณฑ์
1 = ยาแผนปัจจุบันที่เป็นผลิตภัณฑ์ทางการค้า 5 = ยาการรักษาทางเลือกรักษา
2 = ยาแผนปัจจุบันผลิตใช้เอง 6 = เวชภัณฑ์
3 = ยาแผนไทยที่เป็นผลิตภัณฑ์ทางการค้า 7 = อื่นๆ
4 = ยาแผนไทยผลิตใช้เอง
- TMTID^{❖1}** รหัส TMT
เป็น TPUID ของรายการยาทั่วไปจากฐานข้อมูล TMT ที่มีคุณสมบัติตรงกับรายการนี้
เป็น TPID ของรายการยาแบ่งบรรจุหรือยาปรุงใหม่จากฐานข้อมูล TMT ที่มีคุณสมบัติตรงกับรายการนี้
เป็น GP-ID ของรายการยาโรงพยาบาลตามเภสัชตำรับในชุด concept GP-F TMT ที่มีคุณสมบัติตรงกับรายการนี้
- SpecPrep^{❖1}** การจัดเตรียมผลิตภัณฑ์ยาของโรงพยาบาลเป็นพิเศษ
ใช้กับรายการยาที่ผลิตในโรงพยาบาล เช่น การบรรจุใหม่, ปรุงใหม่, ผลิตขึ้นตามเภสัชตำรับ หรือเตรียมพิเศษสำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย ข้อมูลส่วนนี้เว้นว่างไว้เมื่อเป็นรายการยาปกติที่ไม่ได้จัดเตรียมใหม่
เป็นรหัส 2 ตำแหน่ง ตำแหน่งแรกระบุประเภทรายการยาที่ผลิตในโรงพยาบาล
R = ยาแบ่งบรรจุใหม่ M = ยาปรุงใหม่
F = ยาโรงพยาบาลตามเภสัชตำรับ X = ยาเตรียมเฉพาะราย
ตำแหน่งที่ 2 เป็นอักษร{1-9,A-Z} ใช้แยกแยะลำดับของการกำหนดขนาดบรรจุหรือวิธีการเตรียม
- GenericName** ชื่อสามัญทางยา
 - ระบุเป็นข้อความ เช่น Methotrexate
 - สำหรับยาที่มีสารออกฤทธิ์มากกว่าหนึ่ง (multiple active ingredient) ต้องระบุตัวยาน้อย 2 ตัวยาโดยใช้ "+" คั่นระหว่างสารออกฤทธิ์แต่ละตัว
เช่น Zidovudine + Lamivudine

- กรณีที่มีตัวยาคือเป็นสารออกฤทธิ์มากกว่า 2 ตัวยา สามารถระบุทั้งหมดตามที่มีหรือละไว้ โดยระบุเป็น +etc. สำหรับตัวยาดังแต่ตัวที่ 3 เป็นต้นไป
6. **TradeName** ชื่อทางการค้า
 1. ระบุชื่อของยาเป็นคำอธิบาย เช่น Eprex
 2. กรณีเป็นยาผลิตโดยองค์การเภสัชกรรม ซึ่งมักจะใช้ชื่อสามัญทางยาเป็นชื่อทางการค้า การระบุชื่อทางการค้าของยานี้ ให้ใช้ชื่อสามัญต่อท้ายด้วย GPO
 7. **DSFCode** รหัส Dose Form Strength
เป็นรหัส(ถ้ามี)ของ dosage form ตามข้อ 6. ระบุ ถ้าร.พ.กำหนดไว้ใช้รูปแบบเป็นตามที่ร.พ.ใช้อยู่
 8. **DosageForm** รูปแบบของยา
ระบุในรูปแบบของคำอธิบาย เช่น syrup, powder, tablet, capsule หรือ injection เป็นต้น
 9. **Strength** *² ความแรงของยา
เป็นคำอธิบายมีรูปแบบเป็น *ตัวเลขของปริมาณยา+หน่วยน้ำหนัก/ขนาดบรรจุ*
 10. **Content** ขนาดบรรจุ
ราคาขายมีหน่วยเป็นบาท+สตางค์ เป็นราคาต่อหน่วยขนาดบรรจุ ใช้เป็นราคาอ้างอิงในการคิดจำนวนเงินค่ายาที่จ่าย
 11. **Distributor** บริษัทผู้จัดจำหน่าย
 12. **Manufacturer** บริษัทผู้ผลิต
 13. **ISED** เป็นยาในบัญชียาหลักหรือไม่
ใช้ระบุว่ายารายการนี้เป็นยาในบัญชียาหลักหรือไม่ โดยใส่ค่าดังนี้
E : เป็นยาที่อยู่บัญชียาหลักแห่งชาติ (ED)
N : เป็นยาที่อยู่นอกบัญชียาหลักแห่งชาติ (Non-ED)
E* : เป็นยาในบัญชียาหลักแห่งชาติที่มีเงื่อนไขการสั่งจ่ายยา เช่นยาในบัญชี ก, ข บางรายการ, ยาในบัญชี จ เป็นต้น
 14. **NDC** รหัสยา 24 หลัก
หากระบบสารสนเทศของสถานพยาบาลได้มีการบันทึกรหัสยา 24 หลักของยา รายการนั้นไว้แล้วแล้วสามารถสงมาในฟิลด์นี้ได้
 15. **UnitSize** *³ จำนวนหน่วยบรรจุ
 16. **UnitPrice** *³ ราคาขายต่อจำนวนหน่วยบรรจุนั้นๆ
 17. **UpdateFlag** flag ระบุกรณีการปรับปรุง
A = add เป็นรายการยาใหม่ที่เพิ่ม
D = delete เป็นการยกเลิกรายการเดิมในบัญชี
E = edit เป็นการแก้ไขรายละเอียดของข้อมูลในรายการที่เคยมีในบัญชีแล้ว ซึ่งจะอ้างอิงด้วย HospDrugCode เดียวกัน ทั้งนี้ไม่ใช้กับการแก้ไข unitprice
U = update เป็นการแก้ไขเพียง unitprice เท่านั้น
 18. **DateChange** วันที่ปรับปรุงข้อมูล ไม่นับการปรับเปลี่ยน unitprice
เป็นวันที่(+เวลาถ้ามี)ล่าสุดที่แก้ไข/ปรับปรุงรายการนี้ ซึ่งอาจเป็นวันเวลาเดียวกันหรือวันเวลาก่อนที่จะส่งให้แก่ สกส การปรับปรุงนี้ไม่นับการปรับราคา
รูปแบบเป็น dd/mm/yyyy hh:mm โดย yyyy ให้ระบุเป็นปีปฏิทินสากล เช่น 2015 เป็นต้น กรณีที่ไม่ระบุ hh:mm จะถือว่าใช้ 00:00

19. **DateUpdate** วันที่บันทึกการปรับเปลี่ยน unitprice
 เป็นวันที่(+เวลาถ้ามี) บันทึกราคาขายใหม่เข้าสู่ระบบ วันเวลานี้มักเป็นวันเวลา
 ก่อนหน้า หรือเป็นวันเวลาเดียวกันกับ DateEffective
 รูปแบบเป็น dd/mm/yyyy hh:mm โดย yyyy ให้ระบุเป็นปีปฏิทินสากล เช่น
 2015 เป็นต้น กรณีที่ไม่ระบุ hh:mm จะถือว่าใช้ 00:00
20. **DateEffective** วันที่การปรับปรุงรายการยาที่มีผลใช้
 เป็นวันที่และเวลาที่มีการปรับปรุงราคาขายมีผลเริ่มบังคับใช้
 รูปแบบเป็น dd/mm/yyyy hh:mm โดย yyyy ให้ระบุเป็นปีปฏิทินสากล เช่น
 2015 เป็นต้น กรณีที่ไม่ระบุ hh:mm จะถือว่าใช้ 00:00

❖หมายเหตุ❖

❖¹ คำอธิบายเพิ่มเติมในการระบุรหัส TMT และ SpecPrep ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ยาของโรงพยาบาล (HPP)
 โปรดอ่านในเอกสาร "วิธีกำหนดรหัส TMT ของผลิตภัณฑ์ยาของโรงพยาบาลใน Drug Catalog ของ
 สำนักงานกลางสารสนเทศบริการสุขภาพ (สกส.)"

❖² คำอธิบายเพิ่มเติมในการระบุความแรงของยาและขนาดบรรจุต่าง ๆ
 กรณีเป็นยาที่อยู่ในรูปแบบเม็ด (tab, cap) ขนาดบรรจุจะเป็น 1 เม็ดเสมอ ดังนั้นในการระบุคำอธิบายของ
 ความแรง/ขนาดบรรจุ จึงเป็นต่อ /1 หรือไม่ระบุก็ได้

เช่น Paracetamol Tablet 500 mg ความแรงที่ระบุ จึงเท่ากับ 500 mg

ยาที่อยู่ในรูปแบบ สารละลาย หรือ ยาที่เป็นน้ำ จะเป็นหน่วยความแรงจะเป็นต่อขนาดบรรจุของขวดยา

เช่น Lasix Injection 10 mg ในขนาดบรรจุ 2 ml ดังนั้นความแรงของยานี้ จึงเป็น 5 mg/ml

ยาที่อยู่ในรูปแบบครีม หรือ gel ให้ระบุเป็นตัวเลข +% /หน่วย เป็น W/W หรือ W/V

เช่น Delacor 0.05%W/W Cream 5 gm ความแรงที่ระบุจึงเท่ากับ 0.05% W/W

❖³ คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหน่วยบรรจุและราคาขายต่อหน่วย

1. ยาที่มี Dosage form, ความแรงเดียวกัน แต่ unitsize ต่างกัน จะมีรหัส TMT ต่างกันด้วย
2. ยาที่มี Dosage form, ความแรงเดียวกัน และมี unitsize = 1 เป็นกรณีที่ใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน
 - 2.1 ยากลุ่มของแข็ง (Solid) จะมี unitsize = 1
 - 2.2 ยากลุ่มที่ไม่ใช่ของแข็ง (Non-Solid) ที่ความแรงเดียวกัน จะมี unitsize = 1

ดังนั้นในฟิลด์นี้จึงแนะนำให้ใส่ 1 เป็นหลัก

3. แต่ในกรณีที่นำยากลุ่ม 2.1 หรือ 2.2 มา pack รวมกัน เพื่อจ่ายในคราวเดียว เช่น การจำหน่ายยาแบบ
 ยกกล่องในคราวเดียว หรือมี package แบบเหมาะสมซึ่งจะมีราคาพิเศษที่ได้รับส่วนลดจากราคาปกติ

Unitsize จะ = จำนวนพหุคูณของ 2.1 หรือ 2.2 นั้น

Unitprice จะ = ราคารวมขาย ซึ่งสามารถเป็น

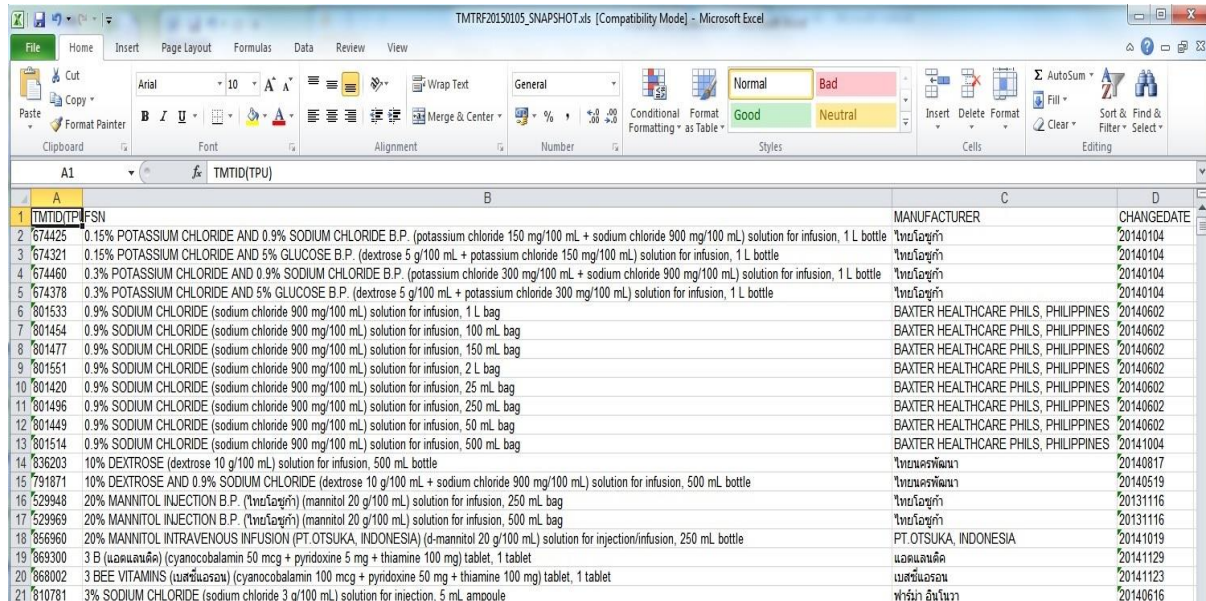
(ราคาเดียวของ 2.1 หรือ 2.2) X Unitsize หรือต่ำกว่านั้นก็ได้ (กรณีที่โรงพยาบาลมีส่วนลดให้
 สำหรับการจำหน่ายจำนวนมาก)

ท่านสามารถดูตัวอย่าง Drug Catalog ได้จากไฟล์ DrugCat_example

2. บัญชีข้อมูลยาและรหัสยามาตรฐานไทย (Thai Medicines Terminology; TMT)

เป็นรหัสที่มีความจำเพาะเจาะจง และครอบคลุมรายการยาที่ใช้ในระบบบริการสุขภาพไทย ลักษณะเป็นเลข 6 หลัก โดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการออกรหัสคือ ศูนย์มาตรฐานพัฒนาระบบสุขภาพไทย (คมสท.) และจะมีการออกรหัสทุก 15 วัน เพื่อให้ครอบคลุมไปถึงยาใหม่ที่มีการขึ้นทะเบียนอยู่เรื่อยๆ โดยในระดับละเอียดที่สุดที่ใช้คือ Trade Product Use (TPU) ซึ่งเป็นรหัสที่สามารถบ่งบอกได้ถึงระดับชื่อทางการค้า ตัวยา รูปแบบยา ความแรง และขนาดที่ใช้ ดังนั้นการใช้รหัสยามาตรฐานจึงเหมาะสมกับระบบเบิกจ่าย เนื่องจากมีความจำเพาะเจาะจงกับยาตามรายการจริง สามารถ download รหัสยามาตรฐานได้จาก http://www.this.or.th/tmt_download.php

ตัวอย่างตารางรหัสยามาตรฐานของ คมสท.

TMTID	TPU	Description	MANUFACTURER	CHANGEDATE
674425	0.15% POTASSIUM CHLORIDE AND 0.9% SODIUM CHLORIDE B.P.	(potassium chloride 150 mg/100 mL + sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 1 L bottle	ไทยอิซูก้า	20140104
674321	0.15% POTASSIUM CHLORIDE AND 5% GLUCOSE B.P.	(dextrose 5 g/100 mL + potassium chloride 150 mg/100 mL) solution for infusion, 1 L bottle	ไทยอิซูก้า	20140104
674460	0.3% POTASSIUM CHLORIDE AND 0.9% SODIUM CHLORIDE B.P.	(potassium chloride 300 mg/100 mL + sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 1 L bottle	ไทยอิซูก้า	20140104
674378	0.3% POTASSIUM CHLORIDE AND 5% GLUCOSE B.P.	(dextrose 5 g/100 mL + potassium chloride 300 mg/100 mL) solution for infusion, 1 L bottle	ไทยอิซูก้า	20140104
801533	0.9% SODIUM CHLORIDE	(sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 1 L bag	BAXTER HEALTHCARE PHILS, PHILIPPINES	20140602
801454	0.9% SODIUM CHLORIDE	(sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 100 mL bag	BAXTER HEALTHCARE PHILS, PHILIPPINES	20140602
801477	0.9% SODIUM CHLORIDE	(sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 150 mL bag	BAXTER HEALTHCARE PHILS, PHILIPPINES	20140602
801551	0.9% SODIUM CHLORIDE	(sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 2 L bag	BAXTER HEALTHCARE PHILS, PHILIPPINES	20140602
801420	0.9% SODIUM CHLORIDE	(sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 25 mL bag	BAXTER HEALTHCARE PHILS, PHILIPPINES	20140602
801496	0.9% SODIUM CHLORIDE	(sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 250 mL bag	BAXTER HEALTHCARE PHILS, PHILIPPINES	20140602
801449	0.9% SODIUM CHLORIDE	(sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 50 mL bag	BAXTER HEALTHCARE PHILS, PHILIPPINES	20140602
801514	0.9% SODIUM CHLORIDE	(sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 500 mL bag	BAXTER HEALTHCARE PHILS, PHILIPPINES	20141004
836203	10% DEXTROSE	(dextrose 10 g/100 mL) solution for infusion, 500 mL bottle	ไทยนครพัฒนา	20140817
791871	10% DEXTROSE AND 0.9% SODIUM CHLORIDE	(dextrose 10 g/100 mL + sodium chloride 900 mg/100 mL) solution for infusion, 500 mL bottle	ไทยนครพัฒนา	20140519
529948	20% MANNITOL INJECTION B.P.	(mannitol 20 g/100 mL) solution for infusion, 250 mL bag	ไทยอิซูก้า	20131116
529969	20% MANNITOL INJECTION B.P.	(mannitol 20 g/100 mL) solution for infusion, 500 mL bag	ไทยอิซูก้า	20131116
856960	20% MANNITOL INTRAVENOUS INFUSION (PT.OTSUKA, INDONESIA)	(d-mannitol 20 g/100 mL) solution for injection/infusion, 250 mL bottle	PT.OTSUKA, INDONESIA	20141019
869300	3 B (แอสแตนดีค)	(cyanocobalamin 50 mcg + pyridoxine 5 mg + thiamine 100 mg) tablet, 1 tablet	แอสแตนดีค	20141129
868002	3 BEE VITAMINS (เบชีแอสแตน)	(cyanocobalamin 100 mcg + pyridoxine 50 mg + thiamine 100 mg) tablet, 1 tablet	เบชีแอสแตน	20141123
810781	3% SODIUM CHLORIDE	(sodium chloride 3 g/100 mL) solution for injection, 5 mL ampoule	ท่าอากาศยาน	20140616

3. ช่องทางการส่ง

ทางโรงพยาบาลสามารถส่งไฟล์ Drug Catalog ที่อยู่ในรูปแบบ table เช่น ไฟล์ MS Excel(.xls) หรือ ไฟล์ CSV (.csv) มายังส่งสภส. เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลได้ผ่านทางอีเมล Drugcat@chi.or.th ซึ่งจะเป็นช่องทางหลักระหว่าง สภส. และผู้ประสานงานของโรงพยาบาล

รูปแบบของไฟล์ที่ส่ง มีรูปแบบการตั้งชื่อไฟล์ในการส่งข้อมูลเป็น ดังนี้

HCODEDrugNXXX.EXT

คำอธิบายเพิ่มเติม

HCODE : คือรหัสโรงพยาบาล 5 หลัก

XXX : เป็นเลขของงวดการส่ง เช่น หากเป็นการส่งครั้งแรกของโรงพยาบาล XXX จะเท่ากับ 001 หากมีการส่งครั้งต่อไปจะเป็น 002 – 999 ซึ่งจะต้องไม่ซ้ำกันในการส่งแต่ละครั้ง

.EXT : เป็นรูปแบบไฟล์ที่กำหนดให้ส่ง คือ ไฟล์ MS Excel(.xls) หรือ ไฟล์ CSV (.csv)

ตัวอย่าง

โรงพยาบาล A รหัส รพ. เป็น 10000 มีการส่ง บัญชีรายการยาให้ สภส. ครั้งแรก ชื่อไฟล์บัญชีรายการยาที่ส่ง จะถูกตั้งชื่อเป็น 10000DrugN001.XLS

และเมื่อมีการส่งรายการยาค้างครั้งต่อไป ชื่อไฟล์จะต้องถูกตั้งเป็น 10000DrugN002.XLS

4. การอัปเดต Drug Catalog

ยาภายในโรงพยาบาลย่อมจะมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะกรณีที่มียาใหม่เข้ามา ยาที่เลิกใช้อย่างถาวร รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงราคา ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้นในบัญชียาอ้างอิงย่อมจะต้องมีการอัปเดตตามเวลาที่โรงพยาบาลเห็นสมควร เพื่อมิให้เกิดการเบิกจ่ายเกิดความติดขัด

จากที่ได้ชี้แจงไปในหัวข้อของการส่ง โรงพยาบาลสามารถส่งข้อมูลใหม่เข้ามาได้เป็นงวด ๆ โดยระบุเลขที่งวดไล่ตามลำดับไปเรื่อยๆ ซึ่งรายการส่งนั้นจะส่งมาเป็นจำนวนกี่รายการก็ได้ในแต่ละครั้ง แต่รายการที่ส่งนั้นจะต้องมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งตามนี้

1. เป็นรายการใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนใน Drug Catalog (การเพิ่มยาใหม่) ระบุฟิลด์ Updateflag เป็น A
2. เป็นรายการเก่าที่มีการเปลี่ยนแปลงราคา ระบุ Updateflag เป็น U และระบุ DateUpdate เพื่อบอกวันที่มีการอัปเดต รวมไปถึง DateEffective คือ วันที่ต้องการให้มีผล
3. เป็นรายการเก่าที่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับราคา ระบุ Updateflag เป็น E และระบุ DateChange เป็นวันที่ปรับปรุงข้อมูล
4. เป็นรายการเก่าที่ต้องการยกเลิก ระบุ Updateflag เป็น D

ยาตัวใดที่มีการอัปเดตที่เปลี่ยนแปลงทั้งราคาและรายละเอียดอื่น ๆ (ทั้ง U และ E) พร้อมกัน ให้ส่งรายการแยกเป็นแต่ละกรณี รวมเป็น 2 รายการ